

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Községi választások.

A város képviselőtestületét meg kell újítani. Tíz választott tagnak mandátuma lejárt, ezek helyett újakat kell választani. A választás alkalmat nyújt arra, hogy elmondjunk egyet-mást, amiket a választó polgárságnak a város és a saját maga jól felfogott érdekében szem előtt kell tartania.

A képviselőtestület — maga a város. Benne és általa nyilatkozik meg az egész lakosságnak szelleme, vágya, törekvése; iránya, haladása vagy maradisága. A képviselőtestület a város gondolkodó agya, érző szíve. Ahogy ez a szív a város mindennemű érdekeiért hevül, ahogy ez az agy munkálkodik, akként veszi hasznát maga az egész testi szervezet: a város.

Azért a legfontosabb érdekek fognak a képviselők választásához. A városnak mint jogi testületnek és a lakosságnak érdekei egyaránt. Ezek a fontos érdekek minden egyes választótól megkövetelik, hogy midőn az urnába adja szavazatát, olyan polgártársakra szavazzon, akik egyéniségük-nél fogva teljesen méltóak arra, hogy az összes polgárságot a város tanács-termében képviseljék. Szavazzon olyanokra, akikről tudja, hogy a városnak és az egész lakosságnak érdekeit szívesen viselik, ez érdekekért hevülnek,

munkálkodnak, fáradozni, időt áldozni mindenkor készek.

Ha most kilépő tagok között olyanok vannak, akik a múltból képviselői tisztüket becsületesen, lelkiismeretesen teljesítették, azoktól ne vonja meg bizalmát, azokat újra válassza meg. Mert a letelt múlt megmutatta, hogy méltóak a polgárság további bizalmára s az új választás az elismerés mellett új ösztön is lesz arra, hogy a város érdekében tovább is dolgozzanak. Ellenben az arra nem való tagokat, akik megválasztásukat csupán kitüntetésnek vették, vagy a letelt idő folyamán csak tehetetlenségüknek adták tanujelét, azokat irgalmatlanul buktassa ki s válasszon helyükbe arra méltó, arra érdemes férfiakat.

E férfik kiválasztásánál arra is ügyelni kell, hogy a lakosság mindegyik társadalmi osztálya képviselve legyen. A földmives, az iparos, a kereskedő, az intelligens osztály. Mert a tanács-terem zöld asztalán mindenfajta kérdés szőnyegre kerül, kell tehát, hogy ezek elbírálása hozzáértő emberek véleménye alapján történjék meg.

Az új képviselőtestület figyelmébe ajánljuk azt is, hogy városi képviselők a várossal semmiféle üzleti viszonyban nem lehetnek. Igaz ugyan, hogy Sümegeen számottevő üzletek nem igen esnek meg. Legfőleg pár száz koro-

nára rugók. Mindazonáltal az összeférhetetlenség elve megköveteli, hogy városi képviselő még akkor sem foglalkozhatik városi üzletek, vállalatok ellátásával, ha csak néhány koronáról van is szó. Ezt követeli a szabad bírálat és ítéletmondás joga a városi elüljáróság ténykedéseiről, de követeli az a szempont is, hogy a sanda gyanunak még árnyéka se támadjon föl, sem a képviselő, sem a városi elüljáróság tagjaival szemben. Mert a gyanú a rosszakaratú emberek lelkében könnyen csirát fog még a napsugártiszta, fényes levegőkörben is.

A képviselők választását — azt hisszük — rövidesen követi majd az elüljáróság tagjainak választása is. Már most rá kell annak szűkségességére mutatnunk, hogy négy elüljáró közül legalább egy jogászember legyen. Kívánjuk ezt mind a város, mind az elüljáróság érdekében. A városnak sok fontos jogi kérdése merül föl évről-évre, legyen tehát az elüljáróságnak oly tagja, aki ezekben szakismeretei alapján tiszta, világos és mindenben helyt álló jogi tanácsot tud adni. Akkor azután nem kell a város bírájának most egyik, majd a másik ügyvédhez fordulni, hogy jogi tanácsot adni legyen szíves, megtalálja ezt a tanácsot magában, az elüljáróság kebelében, az elüljárósági gyűlések alkalmával.

Mária Antoinette

kivégzése.

Taine, a híres francia történetíró teljes joggal mondta, hogy Mária Antoinette férfi lett volna és ő ül vala a szerencsétlen XVI. Lajos trónján, nagy veszedelmet zuditott volna a francia forradalomra. Okos, még inkább energikus asszony volt, aki szíve mélyéből utálta az új törvényeket és állapotokat, melyeket az 1789-ben összeült nemzetgyűlés teremtett meg. Gyenge lelkű férje mellett nem érvényesülhetett és így történt aztán, hogy ő, valamint férje és Bourbon Erzsébet hercegnő a guillotineon fejezték be életüket.

Mikor Mária Antoinette hercegnő, Mária Terézia leánya 1774-ben Párisba került, a Pompadour márkinő és Doubarry asszony, XIV. és XV. Lajos barátnői által megfertőzött erkölcsű versaillesi udvarba ott előtte teljesen ösmeretlen viszonyok és emberek közé jutott. Igaz, a bécsi udvar, amelyben addig élt, sem volt híres puritán erkölcséről, de azt a nyíltságát a szerelmi tobzódásnak, az istentagadásnak, a nép kiszípolozásának és az örületes pazarlásnak egyesegyedül csak a római császárok udvara tárta fel. XVI. Lajos erényes ember volt, szakítani akart elődeinek buja és pazarló életmódjával, Doubarry asszonyt az udvartól el-

kergette és egyik másik erkölcs szigorító intézkedésével magára vonta az udvaroncok haragját, akik értették a módját, hogy Mária Antoinette befolyásuk alá kerítsék és az ő révén igyekeztek rávenni a gyenge királyt arra, hogy az udvart régi pompájában, régi mulatozó mániájában hagyja meg. A szerencsétlen király engedett és ez volt családja veszte. Mária Antoinette különösen érezte magát a pompázó udvari élet forogtatásában, résztvevett az estélyeken, udvaroltatott magának, — de mindig a tisztesség korlátai között — sőt több ízben fel is lépett a versaillesi háziszínház színpadán Voltairenek egy darabjában, amelyben a nagy istentagató az egyházat és a nemesi privilégiumokat ostromozta. Ilyen volt az akkori kor! Az udvari nemesek nem akarták látni, hogy vulkánon táncolnak és kacérkodtak a szabad materialista istentagadó szellemmel, a forradalom előkészítő iskolájával, amelynek Montesquieu, Voltaira, Rousseau és Holbach voltak a tanítómesterei, Boldogan, vidáman szavallta a királynék legszebbike Voltaira szellemes verseit és nem borzongatta meg lelkét a jövő réme, az iszonytató erő, amely e versek szellemében cselekedett a guillotine alá hajtotta a legszebb hattyunyakat, amely királynői fejet tartott.

A forradalom írói közül azok, akik mindán-áron a forradalom dicsőségét zengik, sok mindenfélélt összeirnak ugyan arról, hogy a királyné erkölcstelen életet élt és férjét meg-

csalta, de bizonyítani egyik sem tud. A legsúlyosabb vád ellene az, hogy ő is szerepelt volna, Rohan herceg nyakék botrányában, de ezt sem tudják semmivel sem bizonyítani. Ennek a botránynak története a következő:

Rohan Lajos herceg strassburgi püspökök-sék, valami miatt kegyvesztett lett az udvarnál és minden áron arra törekedett, hogy a reá haragvó királynét megbékítse. Egy Jeanne de la Motte nevű kalandornő elhitette vele hogy a királyné megbékül, ha megveszi számára azt a világraszólóan szép nyakláncot, amelyet egy párisi ékszerész készített XV. Lajos kedvese, Doubarry asszony számára, melyet azonban az nem kapott meg, mert XV. Lajos időközben meghalt. Rohan herceg hitt a kalandornőnek és megvásárolta a nyakláncot egy millió és hatszáz ezer frankért. A világraszóló ékszer Rohan személyesen adta át egy este egy félvilági hölgynek, aki mint királyné szerepelt. Ugyanis a herceget Jeanna de la Motte a versaillesi parkba vitte, ahol a sötétségben egyszerre megjelent az érsek előtt egy sűrűn lefátyolozott hölgy, akiről az érsek azt hitte, hogy a királyné.

A család mihamar kipattant, a nyakékét a kalandornő cinkostársai Amsterdamban elzálogosították és az udvar ellen amugy is felingerelt nép országszerte hirdette, hogy igenis Mária Antoinette vette át az ékszer Rohan hercegtől — ellenszolgálatások fejében. A királyné azonban mitsem törődött

Mielőtt cikkünket végeznők, elmulasztathatlan kötelességünk, hogy a képviselőtestület hat évének érdemes, a város életében szinte korszakos működéséről meleg elismeréssel szóljunk. Ezt a hat év, főként az utolsó három, nagy alkotásokat hozott Sümegnek. Értjük az iskoláink fejlesztése terén elért fényes sikereket. A munka már részben tető alá jutott, részben még munkában van, de teljes befejezése már szinte önmagától megtörténik. Az új képviselőtestületre szintén nevezetes feladatok megoldása vár. Teljes reménységgel vagyunk, hogy hasonló buzgalommal játssza feladatok megoldásához az új testület is.

Részünkről pontos figyelemmel kísérjük működését s ha szükség lesz rá, bizony nem fukarkodunk az intő és buzdító szóval.

A választó polgárság legyen rajta, hogy erre a buzdításra ne igen legyen szükség, de ha mégis lesz, hát legálább siket fülekre ne találjon. Azért a közügyek iránt eleven érdeklődésű és érzékű, rátermett férfiakat tiszteljen meg bizalmával.

A jövő nemzedéke.

A távozó nyár legnevezetesebb eseménye az iskolaév megkezdése. Évről-évre nagyobb gondjára válik a szülőknek a gyermeknek taníttatása. A megváltozott gazdasági viszonyok ma már olyanok, hogy ma már mindenki keservesen érzi az egyre növekvő terhek súlyát és a terhek kétségtelenül kihatnak az iskolai nevelésre is, amelynek költségeit, bizvást elmondhatjuk, az idén már nehezebben viseli minden szülő mint tavaly. Sok intelligens családnál az életfenntartáshoz okvetlenül szükséges napi kiadások annyira kimerítik a jövődelmet, hogy az iskolai költség már bizonyos mértékben áldozat számában megy.

Az egész országot tekintve, nincs elegendő számú népiskolánk, ami van is, a legtöbb-

jéről el lehet mondani, hogy mai fejlettségi fokán nem felel meg teljesen hivatásának. A népiskolák 75 százaléka egy osztályos, egy tanítós, s ez iskoláknak is több mind felében egy tanító több, mint hetven-nyolcvan gyermeket tanít.

Szinte képtelenségnek látszik, hogy egy tanító a fejlődés különféle fokain álló, hat-tizenkét éves és föltétlenül különböző hajlamú gyermekkel a tanítás teljes anyagát el-sajátíthassa. Ha elsajátíthatná is, az iskolából kikerült tizenkétéves csakhamar elfelel a maga mindennapi életének forgatagában, hogy mit tanult.

A tapasztalás legalább azt mutatja, hogy a legtöbb esetben így van és pedig tulnyomóan a nép gyermekeinél. Szükséges volna olyan iskolát pótló pedagógiai intézetre, amely a nép gyermekeinél az iskolában szerzett elemi ismereteket nemcsak megmentené az elhalványodástól de némileg ki is bővítené, sőt ezt a kibővítést abban az irányban tenné meg, a mely az illető gyerek életviszonyainak leginkább megfelelő. Első sorban ilyen iskolát pótló intézményre volna szükség az iskolai élet fejlesztésénél.

Megvannak azonban a hiányai a középfokú iskoláknak is. E hiányok közt talán legnagyobb az úgynevezett könyvtanulás. Ennél a módszernél elvont dolgok, tételek, elvek emlékezetbe vésése a fődolog, nem pedig a tények, a valóság megfigyelésén alapuló önálló tudás megszerzése; pedig ez utóbb említett módszer egyedül alkalmas arra, hogy érdeklődést keltsen, ezzel a tanulóban felkelte a továbbképzés vágyát is.

Sajnos azonban, hogy az elméleti irány, az úgynevezett általános műveltségre való törekvés, az a gimnáziumi szellem, jellemzi nálunk azokat az iskolákat is, amelyeknek a gyakorlati irány a legfőbb mértékadója. Így a polgári, a kereskedelmi és a reálistiskolákban is. A mai középfokú iskolákban szinte bámulatos az arravaló törekvés, hogy a tanuló minél több elméleti ismertetet szerezzon. Innen származik azután a sok tulságosan sokat követelő tanári terv, meg a tömördek mindenféle vaskos könyv.

Az itt felsorolt bajokból származik az a bizonyos szellemi kifáradás, amely miatt a középfokú iskolákat végzett diákok valósággal irtóznak az önképzéstől, a valódi tudás ez egyellen eszköztől.

Igaz ugyan, hogy sok diák hamarosan meglátja, mennyire keservesen való az érettségi vizsgálatok után hangoztatott frázis, hogy most már az iskola padjáról kikerült az életbe. És az élet, ez a mai modern élet hamarosan rárakja a sok diák vállára a megélhetés terhét, meg azt a gondot is, hogy — miképpen szerzi meg magának a felsőbb iskolai továbbképzés anyagi eszközeit.

Az iskolában minden évben reménységgel küldi minden szülő a maga gyermekét. Most az iskolaév kezdetén sok szülői házból száll a magasba a fohász, hogy e reménység teljesüljön. Amikor az iskola hiányairól szólunk, ne feledjük el, hogy az iskolát a szülő nevelése támogatja és viszont. A jelenkor szelleme azt a tanácsot adja pedagógusoknak és szülőknek egyaránt, hogy a jövő nemzedéket elsősorban az életre neveljék.

Nemeskéri Kiss József.

Forgács.

Megváltozik a vasárnapi munkaszünet rendje. A kereskedelmi miniszter már kiadta az új törvény tervezetét. Mast foglalkoznak vele az illetékes iparos és kereskedelmi körök. Az utóbbiaknak az új tervezet sem tetszik. Azt szeretnék, hogy a boltok délig legyenek nyitva, az alkalmazottaknak adandó fél-fél köznapi szünet pedig töröltessék. Ha ez meg nem történik, inkább a teljes munkaszünetet kívánják.

Hát legjobb is volna a teljes vasárnapi szünet. Mint pl. Angliában van. De a mi viszonyaink között keresztülvihető-e? Alig. Népünk nagyrésze apró falvakban, pusztákon, majorokban, tanyákon lakik. Ezek egész héten át oda vannak kötve lakóhelyükhöz és foglalkozásukhoz. Csak vasárnap és ünnepeken járhatnak be a városba. Járnak is, hogy templomba menjenek s az szükséges holmikát megvásárolják. Mit csinálnak akkor, ha valamennyi bolt zárva lesz? Nem hisszük tehát, hogy a teljes vasárnapi szünet dadra jusson.

*

ezekkel a pletykákkal és amikor fenyegető felhők gyülekeztek Versailles fölött, teljesen rávetette magát a politikára és férjét oly irányban befolyásolta, hogy ne egyezzen bele az ország által mind türelmetlenebbül követelt reformokba. Ha a király csak Mária Antoinettere hallgatott volna, erélyes intézkedésekkel a forradalmi mozgalmakat el tudta volna fojtani. Ha egyik nap neje kívánsága szerint intézkedett, már a másik nap levelette őt lábáról Necker reformpárti miniszter és ez a kapkodás csak siettetta a királyság végnapjait.

1791 június 20-án a királyi család megszökött Párisból. A terv az volt, hogy a királyi család a külföldre menekül és külföldi haderő segítségével igázza le ismét a forradalmárok kezébe került Franciaországot. De a gondatlan király Varennesben kidugta fejét a postakocsiból s az éppen arra haladó postamester, Drouet polgártárs, egy televér jakobinus, föllismerte. A szökevény királyi családot lefoglák s katonaság és ágyuk kö-

zött a sorfalat álló nép szitkái és gunykakajái által kísérvé visszavitték Párisba. Itt a Touillériákban helyezték el a királyi családot, amely június 25-től kezdve fogoly volt.

1793 január 16-án a konvent ítélete a lapján lefejezték XVI-ik Lajost.

Tíz hónappal később követte őt a halálba Mária Antoinette. 1793 július 11-én éjjel megjelent a Temple kolostorban, ahová a királyi családot a Touillériák ostroma után átszállították, a párisi község tanács egyik tisztviselője, aki a királynétől erőszakkal elragadta két kis gyermekét. A szerencsétlen asszony már akkor tudta, hogy férje sorsában osztozni fog. Augusztus 2-án a templomból átszállították a Conciergerie nevű börtönbe, ahol aztán heteken át szenvedett. Egy történetíró Mária Antoinette utolsó napjait ekként írja meg:

A királynének pokol volt az élete a Conciergerieben. Mindenféle rágalmozó trágár röpíratokat csempésztek be hozzá, sértő gunydalokat kellett végighallgatnia. Hívei kísérle-

ket tettek megszabadítására, de ez nem sikerült. A konvent, mely benne a köztársaságra veszedelmes ellenfelét, a Habsburg családot akarta sújtani, elrendelte a vád alá helyezését. Október 14-én a forradalmi törvényszék elé vezették. Ekkor már a haja megöszült, ruhái lerongyolódtak. Tekintetéből azonban olyan méltóság sugárzott, hogy még a csöcselék hallgatóság is tisztelettel nézett rá.

Fouquier-Tinville, a rettenetes közbüvölő — aki későbbben szintén a vérpadon halt meg, — nem tudott *özvegy Capetné*, (Capet az ősi neve a francia uralkodó családnak) — ellene egyebet fölhozni, mint régi udvari pletykákat, végül pedig azt, hogy részes az augusztus 10-iki *összeesküvésben*. Mária Antoinette rövid határozott szavakban utasította vissza a vádakat. Tudta jól, hogy az ítélet már készen van. Ekkor Hébert képviselő arcátlanul azt vágta szemébe, hogy erkölcstelen életei élt és bizonyította ezt azzal, hogy a nyolc éves trónörökös tett volna ilyen vallomást. A királyné nem méltatta még feleletre sem

Berger Alfréd fogművész fogorvosi intézete BUDAPEST, VI. Teréz-körút 6.

A nyári idény alatt Keszthelyen.

Fogtömések: cement-, porcelán-, amalgam- és aranyból. Fogak és fogsorok mesteri kivitelben. Szájpadlás nélküli fogak, aranykoronák, hidmunkák s minden e szakmába vágó dolgok készítése. Javítások 3 óra alatt készülnek el. Villanyerőre berendezve.

Június 25-től kezdve augusztus hó végéig terjedő működését megkezdte. — Fogadó órák d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig Erzsébet királyné-ucca 29. a Schlieffer-féle villában, Keszthelyen.

A vasárnapi munkaszünet tárgyalásakor nem volna szabad megelégedni az állami tisztviselőkről sem. Ma be kell járniok a hivatalokba minden vasárnap, még a legnagyobb sátoros ünnepeken is. Vallásos kötelességük teljesítésére tehát alig gondolhatnak. — Itt még teljesen helyénvaló a teljes vasárnapi munkaszünet. Azt hisszük, hogy azért egy emberrel sem kellene szaporítani a tisztviselők számát. Vasárnap délelőtt az egész heti munka az ünnep hatása alatt úgy sem folyik valami nagy kedvvel. Ha már vasárnap is kell hivatalos órának lennie, a tisztviselők fölváltva legyenek naposok, akik az időhalasztást nem tűrő munkát elvégeznék.

A tisztviselők teljes vasárnapi szünetére törvény sem kellene. Életbe léptethetnék a miniszter urak adminisztratív uton is. Ez nagy megelégedést keltene az egész tisztviselői karban s köznapokon fokozott buzgalommal látna hozzá, hogy a vasárnapi most immel-ámmal eltöltött pár órát helyreüsse. Emellett eleget tehetne annak a lelki szükségletnek, amelyet kinek-kinek vallásos értelem parancsol.

Hát a pénzügyi tisztviselők évi vakációjára? Ez kívánja ám csak a modern rendezést. Ma ezeknek egy napi szünetük sincs egész éven át. Ha mégis nyerni akarunk, bizony csalafintasághoz folyamodnak! Kénytelennek vele. Nem tisztességes eljárás tehát, hogy éppen a felsőbbség szorítja őket holmi hazug ürügyekre, hogy a mai idegek korában egy kis testi-lelki pihenést, üdülést és új munkaerőt nyerjenek. Meg nem is igazságos dolog, hogy nekik más mértékkel mérjenek, mint többi állami tisztviselő társaiknak.

Ezt két dolgot: a teljes vasárnapja munkaszünetet és a pénzügyi tisztviselők rendes évi szünetét teljes erővel szorgalmazza az Á. T. O. E.

Bárd.

H I R E K.

— **Kilépő városi képviselők.** Sümeg képviselőtestületéből megbízatásuk lejártá miatt Kiss Antal, Sipos József, Tóth György, Dörnyey Dénes, Varga Lajos, Fekete József, Holba József (lemondott), Kondor József, Csapó József és Jankó Lajos lépnek ki. Az új választást szeptember 9-re tűzte ki Solyomy főszolgabíró.

ezt az aljasságot. Mikor azonban az egyik esküdt is Hébertnek adott igazat, a méltatlankodástól elfolyt hangon szólalt meg:

— Maga a természet lázad fel az ilyen vád ellen: hivatkozom az anyákra, akik itt jelen vannak!

Olyan hatalmas volt a szerencsétlen királynő asszonyi méltóságának kitörése, hogy a hallgatóság közt ülő asszonyok, elvetemültségük és a királyné ellen való gyűlölet dacára fenyegető mozgással indultak fel Hébert ellen. A két kirendelt védő mindent megtett a szerencsétlen királynő érdekében. Hasztalan! Héti napig tartó tárgyalás után hajnali négy óraker kimonadták a halálos ítéletet.

A királynét visszavezették börtönébe, ahol záporoként omló könnyek közt írta utolsó, szívet megrondító levelét sógornejének. Aztán lefeküdt s több óra hosszat nyugodtan aludt. Nyolc óra tájban fölkeltek, de még két óráig kellett várakoznia, amíg megjött a kocsi, hogy a vesztőhelyre vigye. Fehérszínű, de nyomoruságos reggeli öltözetben, hátrakötött kezekkel ült fel a kocsira, egy pap mellett foglalva helyet. Büszkeség nélkül, de azért nem leverten nézett végig a sorfalat álló tömegben, amely folyton üvöltözött: *Le a zsarnoknővel!* Gyors léptekkel sietett fel a verpadra, még egy utolsó pillantást vetett a Touillériák szemközti lévő kertje felé, aztán a nyaktiló alá hajította fejét.

Decemvir.

— **Esküvő.** Szabon István pécsi posta és táviró titkár szeptember 2-án lépett házasságra Schröder Tercsi gógánfai postamester-nővel, Schröder József sümegi vasúti vendéglős leányával.

— **Felhívás a szőlőtulajdonosoknak.** A Sümeg vidéki gazdakör fölhívja azokat a szőlőtulajdonosokat, akik kedvezményes szőlő-ojványokat óhajtának a földmivélségi minisztertől nyerni, hogy erre vonatkozó kérvényüket az elüljáróság megfelelő igazolványával felszerelve szeptember 30-ig a gazdakör titkárához, Éles Károlyhoz nyújtsák be.

— **A második kisdedovó telke.** A város kérvényt terjesztett föl a vallás és közoktatásiügyi miniszterhez, hogy a második kisdedovó építésére visszaengedett 1300 K évi hozzájárulást az ovó telkének vásárlására is terjessze ki. A miniszter a kérelmet teljesítette.

— **Áthelyezett vásár.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy *Sójtör* községben az október 5-re eső országos vásárt ez évben kivételesen október 19-én tarthassák meg.

— **A belügyminiszter — és a hadgyakorlatok.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter leiratott intézett Zala vármegyéhez a királyhadgyakorlatok tárgyában. A leiratban a belügyminiszter figyelmezteti a hatóságokat, hogy a katonai gyakorlatok alkalmából tegyék meg a szükséges és egészségügyi óvintézkedéseket és pedig jelöljék meg azokat a kutakat, amelyeknek vize iható, továbbá az egyes községekben esetleges fertőző betegségeket nemcsak a hatósági, hanem a katonai orvosoknak is bejelentésük.

— **Elhalasztott tanítás.** A helybeli állami reáliskola számára a nyár folyamán új tornaterem és árnyékszék építésébe kezdtek. A régi árnyékszéket elbontották, de az újjal még most sem készültek el. Emiatt az iskolai év megnyitását szeptember 9-ére halasztotta az igazgatóság. Ugyancsak az épíletnek földszintjén van az áll. elemi fiúiskola is. Ebbe közel 300 tanuló jár. Ennek a sok gyereknek szintén nincs árnyékszéke. Ezen a héten nem is lesz. Sőt talán a jövő héten sem. A késedelem tehát nemcsak zavart okoz az iskolai év megnyitásban, hanem negyedfélszáz tanuló előmenetele is hátra maradást szenved. Ezért az építés vállalkozója *felelős*.

— **Figyelmeztetés.** Az elüljáróság felhívja a közönséget, hogy borkedvezményeiket f. évi szept. 15-ig jelentsék be az elüljáróságnál, mert később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Az elüljáróság.

— **Az anyakönyvből.** Sümegen az év első 8 hónapjában született 115, meghalt 107 egyén, A szaporodás tehát 8. Házasságot kötött 45 pár.

— **Beiratás a helybeli iskolákba.** A sümegi állami reáliskolába lapunk zártáig 75 tanuló iratkozott be. Osztályok szerint így oszlik meg: az I. osztályba 28, a II-ikba 22, a III-ikba 12, a IV-ikbe 13. Az államilag segített községi polgári leányiskola I. osztályába 24, a II-ikba 14, a III-ikba 14, a IV-ikbe 14 leánykát írtak be, összesen 66-ot. Az állami fiú és leányiskolába összesen beiratkozott 270 gyermek.

— **Mulatság.** A sümegi ijaros ifjak kebelében alakult vigalmi bizottság folyó évi szept. 6-án a Lövölde termében jótékony-célú zártkörű táncszorucskát rendez. Belepő díj: személyként 1 K, családjegy 2 K 40 f. Kezdeté este 8 órakor. Felülízetéseket a jótékony célra köszönettel fogad és nyugtat a rendezőség.

— **Értesítés.** A helybeli áll. reáliskolában a tanítás az építkezés miatt szeptember 9-én kezdődik. Kellemen Károly dr. igazgató.

— **A piac tisztasága.** Most a nagy gyümölcsérés idején ugyancsak sok kívánni valót hagy fenn piacunk tisztasága. Többek panaszára fölhívjuk erre az előljáróság figyelmét s kérjük, hogy a piac rendes söprezéséről gondoskodni sziveskedjék. Úgy tudjuk,

a szerződés értelmében ez a városbérlet kötelessége.

— **Vásár.** Folyó hó 2-án volt a szentgróti vásár. A szarvasmarhának élénk kelete volt. 40 vagonra való szállítottak el a vasúti állomásra. Sokat vettek az olaszok is.

— **A hévízi villamos vasut.** Keszthelyen most részvénytársaság útján iparkodnak megoldani a villamos vasút kérdését. A Ganz és Társa villamos társaság nevében Ripka Ferenc dr. főtitkár Keszthelyen járt a vasut ügyében. A szűkebb körű értekezletre meghívott városi vezető férfiak előtt a főtitkár előadta, hogy a keszthelyi-hévízi villamos vasut tervei és költségvetése elkészültek. — A költségvetés 531.000 koronában van előirányozva. A vasút finanszírozása akként volna keresztülvihető, hogy az érdekeltség-ből részvénytársaság alakulna. A kibocsájtandó 100 koronás részvények után a Ganz cég 4 százalékos kamatozást biztosítana. A vasút érdekében szeptember 6-án nagy értekezlet lesz a városházán s ezen a további tennivalók megvitatására kerülnek.

— **A Balatoni Halászati Társaság.** Siófokon az igazgatósági jelentés szerint az általános érzett munkásbajok dacára, munkabeszüntetés esete, amint a múltban, úgy most sem állott be. Az igazgatóság a halászati üzem jövőjének biztosítása végett a lefolyt üzleti évben is megtett mindenit, ami a halállomány fentartására és szaporítására szükséges. A mérlegben kimutatott 63.125 korona 21 fillér nyereségösszegeből a rendes tartalékalapnak alapszabályszerű növelésére 5000 koronát, a társasági alkalmazottak jutalmazására 2279 korona 85 fillért fordítottak. A részvények osztalékát részvényenként 40 koronát fizetnek és a jövő év számlájára 4995 korona 56 fillérnyi összeget vittek át.

— **Vigyázzunk a gombával!** A mostani gazdag gombatermes idején kétszeres gondtal kell vigyázni, hogy mérges gomba ne kerüljön az asztalra. Csabrendeken Böhm Ede és neje, továbbá Kispali János és családja mérges gombát ettek, de szerencsére kihányták, s nagyobb baj nélkül menekültek a gombamérgezésből. A gombát a piacon vásárolták.

— **A Nagykanizsa-alsólendvai vasut építése.** Ma már bizonyosnak látszik hogy Nagykanizsa-Letenye alsólendvai vasut építését még az idén megkezdik. A közelebbi időpont a kereskedelmi kormánytól függ, honnan az építők a traszrevízió elrendelését várják. Ha ez megérkezik, az építésnek nem lesz több akadálya, miután az érdekeltség hozzájárulás már régen együtt van. a vasut tervei is elkészültek. A tervek Szalay főmérnök rendkívüli alapos, precíz, szakcszerű munkái, melyekről a szakértők nagy elismeréssel nyilatkoznak.

— **36000 növendékmarha kitele Olaszországba.** Mialatt az egész országban kétségbeesett küzdelem folyik a fogyasztó közönség és a mészárosok között, azalatt élelmes külföldiek járják be az országot, megvásárolják az olcsó növendékmarhát és ezzel beláthatlan kárt okoznak nekünk. Biztos tudásunk van róla, — hogy az elmúlt hetekben Olaszország számára itt a Dunántulon harminchatezer növendékmarhát vásároltak meg. Ebben reánk nézve kétszörös veszedelem rejlik. Először az, hogy egy-két év múlva érzékeny hiány lesz imarhatenyésztésünkben, de másrészt az, hogy evvel a töltünk megvásárolt állatállománnyal az élelmes olaszok a maguk selejtes marhatenyésztését nemesíték meg és két év múlva a mi versenytársaink gyanánt jelennek meg a külföldi piacon.

— **A tüdővész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszter jelentése szerint 1906-ban Magyarországon tüdővészben elhalt 76.545 egyén. A magyar birodalomban 1908. június havában glümökorban elhalt 6418 egyén. A Dunántulra esik 996. Törvényhatóságok szerint csoportosítva e halálos esetek a következőképp oszlottak meg: Baranyavármegye 88, Pécs város 17, Fejérvármegye 69, Székesfehérvár város 11, Győrvármegye 32, Győrvárosa 21, Komáromvármegye 63,

Komáromvárosa 4, Mosonvármegye 36, Somogyvármegye 136, Sopronvármegye 85, Sopronvárosa 10, Tolnavármegye 68, Vasvármegye 145, Veszprémvármegye 70, Zala vármegye 141.

— **A selyemtenyésztés.** 1908-ban Magyarországon 2200 községben 7500 család 1.427.000 kg gubót termelt, ebből 2.965.000 koronát kerestek. A selyemfonóipar utáni leereszt pedig hozzávetőleg 1.500.000 koronára terhető. Ez az összeg egész tízesen csak a naptári év végével állapítható meg. Magyarországon 1908. évben a tenyésztők száma 13 ezerrel, a termelt gubómennyiség 200.000 kilogrammal és a tenyésztők keresete 500 ezer koronával emelkedett az 1907. évi eredménnyel szemben. Selyemtenyésztésünk ezen emelkedése egyrészt annak tulajdonítható, hogy a múlt 1907. év mezőgazdaságilag kedvezőtlen volt és így nagy számban voltak azok, kik a következő évben szerezhető első pénzként várták, mit a selyemtenyésztés ad. Másrészt annak a következménye, hogy az idei időjárás a selyemtenyésztésnek kiválóan kedvezett.

— **Megromlott vasúti mozdony.** Hétfőn reggel a Jánosházról reggel 5 óra 41 perckor induló vonat Ukk és Rigács közt hirtelen megállt. Az utasok komolyabb bajt sejtve rémülten kiugráltak a kocsikból. De baleset nem történt. A mozdony egyik csöve megpedt, ez által a gőz hirtelen elfogyott és a gép nem tudta a kocsikat tovább vinni. Az esetről értesült az ukki állomás főnöke és 20 perc után a Tapolcáról berobogó vonat mozdonyát kirendelte a helyszínére, amely az elromlott mozdonyt a kocsikkal együtt az ukki állomásra beszállította.

— **Közös bajuszkötők.** Igen üdvös és közegészségügyi szempontból fontos intézkedést tett a pécsi rendőrfőkapitány. A borbélyüzletekben eddig szokás volt, hogy a borotválkozó és nyíratkozó férfiakra egymásután alkalmazták ugyanazon bajuszkötőt. A közös bajuszkötőtől igen könnyen terjedhetnek tova a tüdővész, bujakór, vérmérgezés és egyéb betegség. Éppen ezért Pécs főorvosának jelentése alapján a rendőrfőkapitány elrendelte, hogy a közös bajuszkötőket egy üzletben sem szabad használni.

— **Öngyilkos ácslegény.** Horváth Ignác 21 éves aranyodi ácslegény tegnap az aranyodi szőlőben felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Öngyilkosságának oka szerelmi bánat.

— **Az izgágaság bünhődése.** Megirtuk annak idején hogy Antal József tüköszentpéteri lakos részeg állapotban milyen izgágaságot követett el a sümegi állomáson. Egész bünhalmazatba esett. Felségsértést, hatóság elleni erőszakot és egész sor becsületsértést követett el a vasúti állomás alkalmazottjai ellen. A múlt hónap 25-én állt törvényt mind ezért a győri törvényszék előtt. Kapott 3 hónapot, 40 K pénzbüntetést és meg kell fizetnie a fölmerült költségeket is.

— **Elszabadult ló.** Bene Mátyás helybeli mészáros augusztus 31-én kocsiján a vágóhidra hajtattott. Útközben beszólt iparostársához, Neumark Mihály mészárhoz. Ez alatt lóva valamitől valószínűleg megijedt s örült vágatással iramodott a kutyadombon le, a hamuházi uccán át a vasut felé. Szerencsétlenségére a kocsival szemben jött Szakmáry Bódi szekere. A megvadult ló rágázott az ökrökre. Az egyik ökröknek a lábán olyan sérülést okozott, hogy le kellett vágni. A kocsiiban és a szekérben is jelentékeny kár esett. A lónak egyéb baja nem történt, minthogy a Szakmáry szekeren volt kasza az összelitkészkor lábát elvágta.

— **Új rend — a kutyák körül.** A földmivelésügyi minisztériumtól a napokban érkezett le, hogy a veszélyesség idején a zárlat 45 nap helyett 90 nap lesz. A zártörő (póráz és szájkosár nélkül) kutyákat a gyepmester 90 napig tartja megfigyelés alatt a tulajdonos költségén. Azt az embert, akit kutya mart meg, az eddigi 8 nap helyett 21 napig figyelik. Ha a kutya egy másik kutyát mart meg, a megmart

kutya 90, a maró kutya 8 napig tartandó megfigyelés alatt

— **Az asszonyok miatt.** Sziájtó Károly kertész és Adorján János zalaszentgróti lakosok egy házban laktak. A férfiak korábban jó barátságban éltek, de feleségeik állandóan veszekedtek egymással és férjeiket is egymás ellen uszították. A két asszony tegnap is összeveszett és a férfiak is közbeléptek. Ekkor Sziájtó revolvert rántott és háromszor Adorjánra lőtt, kit egyik lövés gyengén megsebesített. Sziájtót letartóztatták.

— **Garázdaság.** Klener Ferenc szegvári lakos panaszt tett a csendőrségen, hogy Makk Károly ugyanottani lakos a kocsmában ok nélkül belekötött s egy sörös üveget hozzádobva, 2 fogát kiütötte, ekkor lépett be a kocsmába Klener felesége, hogy az urát hazahívja, ennek pedig a hátába szúrta kését.

— **Reklám bankók.** Gyuk Mihály nagypáli lakos gazda ember lovai megtetszetek Zaleczky János kislengyeli lakosnak, aki ajánlkozott azoknak megvásárolására. Az alkut hamar megkötötték a felek és abban állapodtak meg, hogy Nagy Dezsőnek Zalaegerszegen levő kocsmájába mennek, ahol vevő átveszi a lovakat s ki fizeti azoknak a az árát. Ugy is történt. Zaleczky János a lovak ára fejében eladó Gyuk Mihálynak 1 drb. 50 koronást és 2 db. 100 koronást adott Hevölt Ferenc győrfiszei lakos jelenlétében s a megvett lovakkal elhajtattott. Gyuk Mihály a jó vásár örömeire bort hozatott s időgálni kezdett Hevölt Ferenc társágában. Mulatás közben elővette a lovak árát s ekkor megdöbbenve észlelte, hogy két darab 100 koronás egyik zalaegerszei kereskedőnek reklám lapjai, 100 koronás utánzatok. Lélekszakadva rohant a rendőrségre, elpanaszolta az esetet és a hamis vevő ellen a blintető eljárás megindítását kérte.

— **Kutya-komédia.** A héten több izben megesett, hogy a város legforgalmasabb pontján, a Kossuth Lajos és a Deák Ferenc ucca kereszteződésén egész csomó kóborló kutya marakodott össze, nagy kutya skandalumot csapva. A közönség szinte riadva nézte a kemény kutya háborút. A gazdáknak kellene kutyáikat nagyobb felügyelet alatt tartani, ha pedig nem, hát a rendőrség veszen véget ezeknek a mai kutya-komédiáknak.

— **A déli vasúti személyszállítási díjak felemelése.** Ez év október hó elsejével lép életbe a Déli vasúttársaságnak új tarifája, melynek leglényegesebb változása az, hogy az új díjszabásból eltűnnek a mérsékelt áru menetérii jegyek. Ezenkívül 200 és 300 kilométer közti távolságokra zónatarifa lép életbe négy szakaszban, melyeken menetdíj mérséklés lesz egy-két korona erejéig.

— **A végrehajtási eljárásról** szóló új törvény kapható lapunk kiadóhivatalában 1 K 20 fillérért.

— **Grünfeld J. férfi-szabó Sümegen** ajánlja az őszi és teli idényre dús választékú szövetraktárát, mindennemű férfi ruhák készítésére a legújabb divat és szabás szerint olcsó és pontos kiszolgálás mellett. Meghívásra helyben vagy vidéken megjelenik dús választékú mintáival.

— **Egy sötét, közép karban levő fődött** kocsis eladó. Cím a kiadóhivatalban.

— **Eladó zongora.** Egy jó karban levő zongora olcsó árban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Vasúti menetrend.

Ervényes május 1-től.

Ukk felé indul:

D. e. 5 ó. 48, 10 ó. 34, d. u. 2 ó. 41, és 6 ó. 15 perckor.

Tapolca felé indul:

D. e. 8 ó. 33, d. u. 12 ó. 19, 4 ó. 19 és esti 8 ó. 5 perckor.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**
Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

— **Tanoncnak** egy jó családból való 2-3 középiskolai osztályt végzett fiú lapunk nyomdájában felvétetik.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPÍRKERESKEDÉSBN

Borosfordók

30 hektórtól lefelé 3 hektósig minden nagyságban kaphatók Szigligetben, Ciframajorban, u. p. Balaton-Ederics. A hordók leszállítását az állomásra díjtalanul végezzük.

Szigligeti Bérgazdaság
utolsó posta, táviráda és vasutállomás
Balaton-Ederics.

Szükségeiteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezjük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és bútorasztalos. Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek. Kisfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KALMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.
FEJES LAJOS, hentes és kocsmáros. Árpád-u. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

GRÜNFELD J. uri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász.
Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVACS ZSIGMOND borbély és fodrász.

LÖWY NŐVÉREK női ruha varróterme. Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és lisztkereskedő. Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sirkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötője. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SKÁLÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimpfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az »Arany-bárány«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

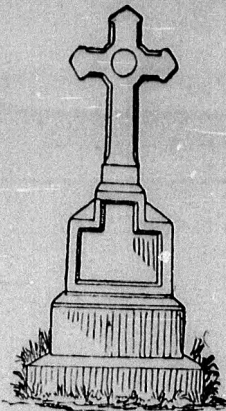
TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellár- és üvegáru nagykereskedése.

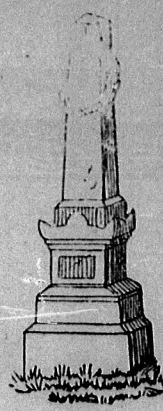
ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdonos. Gabonacsere.

Pentz Mihály

Kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sírköben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Siremlékeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy
Keszthelyen 25 év óta fennálló

rőfös és divatáru üzletemet
más vállalat miatt

feloszlatom
és hatóságilag engedélyezett

végeladást

tartok.

Az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom, minélfogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy az olcsó bevásárlásra kedvező alkalmat minél előbb használja fel.

Teljes tisztelettel

Hochstädter Mór
Keszthelyen.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hatyu-gyógyszertár** által Majna-Frankfurt.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Márkus Salamon Fia cég áruháza

Sümege, Kossuth Lajos ucca.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a tavaszi és nyári idényre: legújabb és legdivatosabb ruhakelmékből, gyapju, pamut, delin, battist, blouzkelmékből, vásznak, paplanok, ingek, nyakkendők, gallérok és kézelőkből. Nyaktűk, ing- és kézelőgombok.

Ágy- és asztalterítők, szőnyegek, függönyök a legjutányosabb árakon.

A nagyérdemű hölgyközönség kívánságának megfelelően, egyes ruhák-
nak és blouzoknak való legfinomabb kelmékből, selymekből dús választéku raktárt tartok.

Sétabotok. Hazai gyártmányú eső- és napernyők.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Mindennemű

nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elfogadtatnak.